

**SOCIALINĖS IR SVEIKATOS APSAUGOS
PROGRAMOS APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2016–ieji metai
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas	Kupiškio rajono savivaldybės administracija, 188774975 Kupiškio socialinių paslaugų centras, 193161080 Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai, 302287534 Kupiškio mokykla „Varpelis“, 190041033 Kupiškio vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“, 190041229 Kupiškio vaikų lopšelis-darželis „Obelėlė“, 190041371 Kupiškio rajono Subačiaus vaikų lopšelis-darželis, 190042135 Kupiškio rajono Subačiaus gimnazija, 191777611 Kupiškio rajono Šepetos Almos Adamkienės pagrindinė mokykla, 56 Kupiškio meno mokykla, 191777764 Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centras, 190083299 Socialinės paramos skyrius, 13
Vykdytojas (-ai), kodas	Kupiškio rajono savivaldybės administracija, 2 Kupiškio socialinių paslaugų centras, 26 Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai, 27 Viešoji įstaiga Kupiškio vaikų dienos centras, 28 Viešoji įstaiga Kupiškio rajono savivaldybės pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, 29 Viešoji įstaiga Kupiškio ligoninė, 30 Kupiškio mokykla „Varpelis“, 42 Kupiškio vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“, 43 Kupiškio vaikų lopšelis-darželis „Obelėlė“, 44 Kupiškio rajono Subačiaus vaikų lopšelis-darželis, 45 Kupiškio rajono Subačiaus gimnazija, 46 Kupiškio meno mokykla, 59 Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centras, 31 Socialinės paramos skyrius, 13 Specialistas (sveikatos priežiūrai), 24, 25 Vaiko teisių apsaugos skyrius, 16 Viešoji įstaiga Kupiškio vaikų dienos centras, 28 Alizavos seniūnija, 36 Kupiškio seniūnija, 37 Noriūnų seniūnija, 38 Skapiškio seniūnija, 39 Subačiaus seniūnija, 40 Šimonių seniūnija, 41 Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazija, 46 Kupiškio Povilo Matulionio progimnazija, 47 Skapiškio pagrindinė mokykla, 48 Kupiškio r. Adomynės pagrindinė mokykla, 50

	Kupiškio r. Alizavos pagrindinė mokykla, 51 Kupiškio r. Antašavos pagrindinė mokykla, 52 Kupiškio r. Noriūnų Jono Černiaus pagrindinė mokykla, 53 Kupiškio rajono Rudilių Jono Laužiko pagrindinė mokykla, 54 Kupiškio rajono Salamiesčio pagrindinė mokykla, 55 Kupiškio rajono Šepetos Almos Adamkienės pagrindinė mokykla, 56 Kupiškio rajono Šimonių pagrindinė mokykla, 57 Kupiškio r. kūno kultūros ir sporto centras, 31 Kupiškio Kupos pradinė mokykla, 58 Kupiškio meno mokykla, 59
--	---

Programos pavadinimas	Socialinės ir sveikatos apsaugos programa	Kodas	4
------------------------------	--	--------------	----------

Programos parengimo argumentai	Programa parengta įgyvendinti Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginio plano trečią prioritetą „Gerinti sveikatos apsaugos ir socialinės paramos paslaugų kokybę ir prieinamumą“. Programa parengimo pagrindas – Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu numatytos savarankiškos savivaldybių funkcijos: socialinių paslaugų planavimas ir teikimas, socialinių paslaugų įstaigų steigimas, išlaikymas ir bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, sąlygų Savivaldybės teritorijoje gyvenančių neįgaliųjų socialiniam integravimui į bendruomenę sudarymas, Savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas ir jo remontas, socialinio būsto nuoma, dalyvavimas sprendžiant gyventojų užimtumo, kvalifikacijos įgijimo ir perkvalifikavimo klausimus, viešųjų ir sezoninių darbų organizavimas, pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas), Savivaldybės sveikatos programų rengimas ir įgyvendinimas, parama Savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai, piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimas Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu nustatytoje savivaldybėje. Valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijos: socialinių išmokų ir kompensacijų, išskyrus piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu nustatytoje savivaldybėje, skaičiavimas ir mokėjimas, socialinių išmokų ir kompensacijų skaičiavimas ir mokėjimas, socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimas.		
Ilgalaikis prioritetas (pagal SPP)	Išsilavinusios, pilietiškos, saugios ir sveikos visuomenės vystymasis	Kodas	1
Šia programa įgyvendinamas įstaigos strateginis tikslas	Gerinti sveikatos apsaugos ir socialinės paramos paslaugų kokybę ir prieinamumą.	Kodas	03
Programa	Tęstinė		

Programos aprašymas:

Socialinių paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir

galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį. Norint užtikrinti socialiai pažeidžiamų grupių pakankamą pragyvenimo lygį, mokamos valstybės socialinės išmokos, šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims, negalintiems savarankiškai apsirūpinti pakankamomis pragyvenimui lėšomis, skiriamos socialinės pašalpos ir (ar) kompensacijos už svarbiausias komunalines paslaugas, senyvo amžiaus ar neįgaliems asmenims teikiamos socialinės globos paslaugos globos įstaigose. Vykdoma programa siekiama sudaryti galimybes įvairioms gyventojų socialinėms grupėms integruotis į visuomenę, nežeminant žmogiškojo orumo, užtikrinti normalias gyvenimo sąlygas.

Kupiškio rajono savivaldybė siekia rūpintis Savivaldybės gyventojų sveikata ir užtikrina Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiamos kokybiškos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos, finansuojamos sveikatos priežiūros paslaugos mokyklose, pirminio ir antrinio lygio gydymo įstaigų veikla, visuomenės sveikatos biuro veikla, o taip pat kasmet įgyvendinama visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa.

Efektų vertinimo kriterijus:

- Gyventojų sergamumo pokytis (lyginant su praėjusiais metais), proc.
- Patenkintų prašymų socialinėms paslaugoms dalis nuo bendro pateiktų prašymų skaičiaus, proc., duomenis išskiriant pagal lytį ir siekiant užtikrinti proporcingą paslaugų suteikimą tiek moterims, tiek vyrams.

Programos tikslas	Mažinti socialinę atskirtį rajone, įgyvendinant Savivaldybės ir valstybės socialinę politiką	Kodas	01
Tikslo aprašymas: Socialinės ir sveikatos apsaugos programa Kupiškio rajono savivaldybė siekia įgyvendinti Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą socialinę ir sveikatos politiką. Įgyvendindama programą Savivaldybė numato teikti piniginę socialinę paramą ir socialines paslaugas socialiai pažeidžiamiems asmenims, sudaryti sąlygas neįgaliųjų socialinei integracijai į visuomenę, o taip pat teikti saugias ir kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, vykdyti gyventojų sveikatos stebėseną ir teikti informaciją visuomenei sveikatos stiprinimo klausimais. Programos tikslui įgyvendinti išskelti du uždaviniai: 01 Uždavinys. Užtikrinti būtinų socialinių paslaugų teikimą ir administravimą Kupiškio rajono gyventojams Kupiškio rajono savivaldybėje socialinių paslaugų teikėjai yra socialinės paskirties įstaigos, rajono gyventojams teikiančios bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas ir nevyriausybinės organizacijos, rajono gyventojams teikiančios įvairias bendrąsias paslaugas. Visi šie socialinių paslaugų organizatoriai ir teikėjai Socialinių paslaugų įstatyme yra įvardijami kaip socialinių paslaugų įstaigos. Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas įvairioms gyventojų grupėms teikia 10 socialinių paslaugų įstaigų, iš jų 5 stacionarios (Subačiaus senelių globos namai, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai, Kupiškio rajono krizių centras, Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna, Liolės Anikevičienės šeimyna), 5 nestacionarios (VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centras, Kupiškio mokykla „Varpelis“, Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Kupiškio rajono skyrius) ir 1 – Kupiškio socialinių paslaugų centras – mišrių socialinių paslaugų įstaiga.			

Kupiškio rajono savivaldybės 2015 metų socialinių paslaugų plane numatytos prioritetinės socialinės paslaugos: dienos socialinė globa institucijoje, asmens namuose; ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia teikimas institucijoje; intensyvi krizių įveikimo pagalba krizinėse situacijose atsidūrusiems žmonėms; socialinės priežiūros paslaugos socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams; ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų teikimas be tėvų globos likusiems vaikams.

Produkto kriterijus:

- Socialinių globos paslaugų namuose gavėjų skaičius, vnt., siekiant užtikrinti proporcingą paslaugų suteikimą tiek moterims, tiek vyrams.
- Suteiktų specialiųjų socialinių paslaugų, skaičius, vnt., siekiant užtikrinti proporcingą paslaugų suteikimą tiek moterims, tiek vyrams.
- Socialinės globos paslaugas gaunančių senyvo amžiaus ir neįgalių asmenų skaičius (Subačiaus senelių namai), vnt., siekiant užtikrinti proporcingą paslaugų suteikimą tiek moterims, tiek vyrams.
- Socialinės globos paslaugas gaunančių vaikų skaičius (Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai ir šeimos), vnt.
- Žmonėms su negalia pritaikytų būstų skaičius, vnt., siekiant užtikrinti proporcingą paslaugų suteikimą tiek moterims, tiek vyrams.

02 Uždavinys. Teikti socialinę paramą pinigais mokant socialines pašalpas ir kompensacijas

Šiomis priemonėmis organizuojamas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir norminiuose teisės aktuose numatytos piniginės paramos teikimas asmenims ir šeimoms. Priemonės įgyvendinamos valstybės biudžeto lėšomis, specialiosiomis tikslinėmis dotacijomis. Taip pat Kupiškio rajono savivaldybė biudžeto lėšomis teikia paramą pinigais Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme numatytoms savarankiškomis savivaldos funkcijoms įgyvendinti socialinės paramos srityje.

Produkto kriterijus:

- Moksleivių, gaunančių nemokamą maitinimą ir (arba) aprūpinimą mokinio reikmenimis, skaičius, vnt.
- Kompensuotų pavežėjimų skaičius, vnt.
- Asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugas gavusių asmenų skaičius, vnt., siekiant užtikrinti proporcingą paslaugų suteikimą tiek moterims, tiek vyrams.

Programos tikslas	Sudaryti palankias visuomenės sveikatos priežiūros sąlygas Kupiškio rajone	Kodas	02
--------------------------	---	--------------	-----------

Tikslo aprašymas:

Visuomenės sveikatos priežiūra – organizacinių, teisinių, ekonominių, techninių, socialinių bei medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą bei ją stiprinti, visuma. Šiuo tikslu siekiama užtikrinti kokybišką Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, sveikatos politikos įgyvendinimą Savivaldybės lygiu. Programa numato efektyviai formuoti sveikatos priežiūros sistemą, tikslingai paskirstyti lėšas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrai, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų praeinamumą, kokybę ir pacientų saugą.

Programos tikslui įgyvendinti iškeltas uždavinys:

01 Uždavinys. Užtikrinti sveikatos paslaugų teikimą, jų kokybę, sklaidą

Šiuo metu Savivaldybėje yra 2 sveikatos priežiūros įstaigos: VŠĮ Kupiškio pirminės sveikatos priežiūros centras ir VŠĮ Kupiškio ligoninė.

VŠĮ Kupiškio pirminės sveikatos priežiūros centras teikia pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas (šeimos gydytojo, pediatro, chirurgo, akušerio–ginekologo, odontologo, psichiatro) prisirašiusiems gyventojams – suaugusiems, vaikams, teikia skubią medicinos pagalbą centro sudėtyje esančiame Greitosios medicinos pagalbos skyriuje.

VŠĮ Kupiškio ligoninė teikia antrinio lygio stacionarines, ambulatorines, reabilitacijos, medicininės slaugos ir palaikomojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Kupiškio rajono savivaldybė yra pasirašiusi paslaugų teikimo sutartį su Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, kuris rūpinasi Savivaldybės gyventojų sveikata, vykdo Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą taikant koordinacines, informacines ir kitas profilaktikos priemones, informuoja ir moko gyventojus apie rizikos veiksnius ir pagal galimybes siekia mažinti rizikos veiksnių paplitimą, sergamumą, propaguoja sveikos gyvensenos įgūdžius tarp bendruomenės narių, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Savivaldybės gydytojas platina sveikos gyvensenos informaciją (internete, laikraštyje, bendruomenėse, Savivaldybėje ir t.t.) apie planuojamus renginius, paskaitas ir kitas priemones, bendradarbiauja sveikatos stiprinimo klausimais su socialiniais partneriais, organizuoja, koordinuoja ir vykdo Savivaldybės bendruomenėje visuomenės sveikatos stiprinimo funkcijas, aiškina bendruomenių nariams, mokiniams, tėvams bei mokytojams sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo būdus bei moko juos taikyti praktiškai ir kt.

Produkto kriterijai:

- Parengtų prevencinių Savivaldybės programų skaičius, vnt., siekiant užtikrinti ne mažesnę, kaip 30 proc. tos pačios lyties asmenų dalyvavimą.
- Visuomenės sveikatos biuro organizuotų sveikatinimo renginių skaičius, vnt., siekiant užtikrinti ne mažesnę, kaip 30 proc. tos pačios lyties asmenų dalyvavimą.
- Mokinių, dalyvavusių sveikatinimo veikloje, skaičius, vnt., siekiant užtikrinti ne mažesnę, kaip 30 proc. tos pačios lyties asmenų dalyvavimą.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Įgyvendinus programos priemones Savivaldybės gyventojams bus teikiama socialinė parama (socialinės pašalpos, vienkartinės pašalpos, kompensacijos, socialinė parama mokiniams ir kt.) ir socialinės paslaugos (asmenų patalpinimas į stacionarias globos įstaigas, slauga pagal socialines indikacijas ir kt.). Siekiant neįgaliųjų socialinės integracijos bus finansuojamas būsto aplinkos pritaikymas neįgaliesiems, iš valstybės biudžeto dotuojama asmenų su sunkia negalia globa. Įgyvendinama programa Savivaldybė siekia užtikrinti kokybiškų, saugių, šiuolaikinius reikalavimus atitinkančių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Šiam uždaviniui įgyvendinti Savivaldybė vykdys sveikatos priežiūrą mokyklose, prisidės finansuodama sveikatos priežiūrą atliekančių pirminio ir antrinio lygio gydymo įstaigų veiklą, visuomenės sveikatos biuro veiklą, o taip pat kasmet įgyvendins sveikatos priežiūros rėmimo specialiąją programą.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo šaltiniai:

Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto lėšos, Valstybės biudžeto lėšos, Valstybės kapitalo

investicijų fondo lėšos, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšos, Kupiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos, ES struktūrinių fondų lėšos.

Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginiame plane yra numatyti šie veiksmai, susiję su vykdoma programa:

I PRIORITETAS. Išsilavinusios, pilietiškos, saugios ir sveikos visuomenės vystymasis.

Tikslas 1.2. Užtikrinti aukštą sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, didinti saugumą rajone.

Uždavinys 1.2.1. Didinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų įvairovę bei gerinti jų kokybę modernizuojant šias paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą bei skatinant jų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą.

Uždavinys 1.2.2. Plėtoti visuomenės sveikatos, socialinės atskirties, antisocialinių reiškinių prevencines priemones.

Susiję įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai:

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas, Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas, Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymas, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas, Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymas, Lietuvos Respublikos Užimtumo rėmimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės paramos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės paramos žuvusiųjų pasipriešinimo 1940-1990 metu okupacijos dalyvių šeimoms įstatymas, Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos asmenų teisinio statuso pripažinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl papildomų socialinių garantijų šeimoms asmenų, nukentėjusių, kovojant už Lietuvos Respublikos laisvę, nuo 1991 m. sausio 11–13 d. vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių“ pakeitimo įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos įstatymas, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, kiti Lietuvos Respublikos ir savivaldybės teisės aktai.